

Bir özeleştiri: Orta Sınıf Duyarsızlığı

Erşat AKYAZILI

Maden Mühendisi

SIRA	ADI SOYADI	MATRAH	ÖDENEN
1	AYDIN DOĞAN	29.883.431	7.077.981
2	HÜSNÜ MUSTAFA ÖZYEGİN	28.778.595	2.597.363
3	SEMAHAT SEVİM ARSEL	20.687.017	1.662.772
4	İSMAİL TARMAN	19.491.403	733.719
5			
6			
7	MUSTAFA VEHBİ KOÇ	12.924.916	404.424
8	MURAT ÜLKER	12.906.476	1.940.648
9	FEVZİ BÜLENT ÖZAYDINLI	12.887.069	22.849
10	ERDOĞAN DEMİRÖREN	12.795.357	587.948
11	TURGAY CİNER	11.693.963	271.431
12			
13	AHSEN ÖZOKUR	10.921.784	1.671.471
14	ŞEVKET SABANCI	10.717.129	386.262
15	DEMİR SABANCI	10.714.618	1.195.409
16	MEHMET ÖMER KOÇ	10.472.119	329.269
17			
18	ÖMER SABANCI	10.064.340	499.429
19	AHMED PEKİN	10.039.425	1.940.802
20	DEMET ÇETİNDÖĞAN	9.880.381	495.400
21			
22	SERRA SABANCI	9.474.569	474.158
23	FATMA REZAN HASOĞLU	9.374.057	478.808
24			
25	MEHMET SİNAN DERELİ	9.315.197	1.258.160
26	SUZAN SABANCI DİNÇER	9.160.292	492.660
27	YILDIRIM ALİ KOÇ	9.122.422	181.622
28	ÇİĞDEM SABANCI BİLEN	9.071.490	477.762
29	EMİNE KAMIŞLI	9.069.816	447.989
30	ALİ İSMAİL SABANCI	9.004.986	445.973
31			
32	MEHMET SALİH DERELİ	8.133.525	1.180.390
33	SÜLEYMAN ÇETİNSAYA	8.065.060	372.223
34			
35			
36	ÖZCAN TAHİNCİOĞLU	7.651.588	2.523.556
37	CÜNEYT SOLAKOĞLU	7.586.486	2.061.862
38	TÜRKAN DERELİ	7.312.259	1.078.599
39	ŞARİK TARA	7.242.982	884.039
40			
41	TAYÇİN ÜNER	6.942.946	2.273.835
42	HANİFİ TEKİN	6.719.149	2.286.411
43	MEHMET FATİH KARAMANCI	6.669.653	0
44	ERAY KAPICIOĞLU	6.598.539	318.161
45	SUNA KIRAÇ	6.397.113	0
46	BÜLENT BULGURLU	6.351.816	37.492
47	ERKUT SOYAK	6.241.937	321.565
48	FERDA YILDIZ	6.147.753	1.735.123
49	İZZET BAYRAKTAR	6.065.510	1.968.849
50	CANAN ÇELEBİOĞLU TOKGÖZ	6.038.768	287.320

Geçtiğimiz günlerde 2007 yılının gelir vergisi rekortmenleri açıklandı. Her yıl tekrarlanarak geleneksel hale gelen bu olay sanırım tüm toplum tarafından doğal karşılanmaktadır. Hatta bu listeye girenler topluma örnek yurttaş olarak gösterilerek bir de tören düzenlenmektedir.

Elbette bir bakış açısıyla haklılarda.

Herkesin vergi vermekten kaçındığı, vergi mevzuatının da vergi almamak üzere çıkartıldığı, denetimin ise son derece yetersiz olduğu günümüz Türkiye'sinde vergi verenleri alkışlamak, doğal sayılmalı.

Doğal olmayan, böylesine şiddetli bir eşitsizliğin varlığını ve nedenini sorgulamak sanırım.

Ama biz doğal olmayana yaparak tabloya bir göz atalım. Öncelikle anımsatmakta yarar var, tabloda belirtilen vergiler, şirketler ait olan kurumlar vergisi değil, kişisel gelirlere ilişkin vergileridir. Bizler gündelik yaşamdan da biliyoruz ki, söz konusu vergilere konu olan gelirler, muhasebe teknikleri kullanılarak en aza indirilmiş gelirlerdir. Örneğin birçok kişisel harcamanın bu gelirlerden düşüldüğü herkesin malumudur. Ama bu ayrıntıyı kenara bırakarak, örneğin birinci sırada yer alan Aydın Doğan'ın gelirine bir göz atalım. Aydın Doğan, gelirini yaklaşık **30 milyar YTL** olarak beyan etmiş. Bu rakam, kamuda çalışan ücretli bir mühendisin aylık gelirinin **binaltıyüz katından** biraz fazla. Tüm çalışma yaşamı boyunca elde edebileceğinin ise **ellibeş katı**. As-

gari ücretle çalışan bir kişinin ise **beşbinbeşyüz katı**.

Bugün Dünyada müthiş derecede üretim yapılmakta, mal ve hizmetlerin toplam miktarı insanlığın temel gereksinimlerinin oldukça üzerinde seyretmekte, ancak yoksulluk alabilmesine artmaktadır.

İnsanlık, ilkel komünal toplumun sona ermesinden bu yana eşitsizlik içerisinde yaşamaktadır. Cins eşitsizliği ya da etnik eşitsizlikleri yok saymadan ama ekonomik eşitsizlik bağlamında, eşitsizliğin en keskin biçimi köleci toplumda, efendi köle ilişkisinde ortaya çıkmış, orta çağı kapsayan feodal dönemde kısmen azalarak toprak beyi(Senyör) toprak kölesi (Self) arasında yaşanmıştır. Nihayetinde daha da azalarak kapitalizm koşullarında sermaye sahibi (Burjuva) ile ücretli emek (Proleterya) ilişkisinde yaşamaya devam etmektedir.

Tarihin bize gösterdiği o dur ki, genel bir bakış açısıyla insanlar arasında başlangıçta var olan eşitlik birden bire kırılmış, ama zaman içerisinde yeniden uzun ve sancılı bir süreç olarak eşitlenmeye doğru gidilmektedir.

Oldukça uzun bir süreyi ifade eden "tarih", bazen dönemi açıklamakta yetersiz kalıyor diye düşünülebilir. Bu durumun bir nedeni, herhangi bir sürecin açıklanmasında, o sürecin tarih içerisindeki seyirinde ortaya çıkan kimi dönemsellikleri atlayarak bir genelleme yapılmasındandır.

Yazının başına dönecek olursak, her ne kadar kapitalizm kendinden önceki toplumsal düzenlere göre daha eşitlikçi bir düzen olarak görünse de, kapitalizmin son 20 yılı eşitsizliklerin abartılı bir biçimde arttığı bir dönem olmuştur. Ve bu eşitsizlik her geçen gün büyümektedir. Örneğin bir veri-

ye göre en zengin ülkeler ile en fakir ülkeler arasındaki gelir farkı 1992 yılı itibarıyla 72 kattır. (<http://www.odtu-kibris.net/?p=4>)

Paralel olarak ülkelerin kendi içindeki gelir dağılımları da son derece kötüdür. Örneğin Türkiye’de 2005 yılı itibarıyla nüfusun en zengin % 10’unun ulusal gelirden aldığı pay 28,7 iken en yoksul % 10’unun payı 2,2 dir. (http://www.tuik.gov.tr/VeriBilgi.do?tb_id=24&ust_id=7)

Neden?

Kimileri, aksırıncaya tıksırıncaya kadar yiyebileceğinin bile çok üzerinde gelir elde ederken diğerlerinin ilaç bulamaması, çöpten beslenmesi, açlıktan ve soğuktan ölmesi nasıl açıklanabilir. Daha da ötesi bir toplum bunu nasıl sindirebilir. Belki, toplumun cahilleştirilmesi nedeniyle birçok kişi olayı fark edemiyor, algılayamıyor diye düşünebiliriz. Ama ya orta sınıf, mektepliler, gün görmüşler? Onlar bu durumu nasıl algılayamıyorlar. Vergi rekortmenleri listeleri açıklanırken ve hatta bir de tören düzenlenirken, bu mektepliler, toplumun cahil kesimleri olarak görünen kesimden nerede farklılaşıyorlar?

Bu soruya gönül rahatlığıyla "şurada" diyebilmek maalesef olanaklı değil. Biz bu acı gerçeği algılayıp yüzleşmek yerine, mekânlarımızın etrafını kalın duvarlarla örmeye, kapılarımıza güvenlik görevlileri koymaya, alarm sistemleri taktırmaya, çocuklarımızı özel servislerle okullarına yollamaya, arabalarla kurslarına götürüp getirmeye devam edelim.